

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การปฏิบัติงานของกลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษางานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนได้ปฏิบัติจริง งานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนควรปฏิบัติ และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของกลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน โดยได้กำหนดสมมุติฐานการวิจัยไว้ 3 ประการคือ

1. กลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนปฏิบัติงาน เทคนิคของห้องสมุดอยู่ในระดับมาก
2. งานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนควรปฏิบัติอยู่ในระดับมากคืองานบริการห้องสมุด
3. ครูบรรณารักษ์มีงานประจำที่โรงเรียนมาก เป็นปัญหาสำคัญในกาปฏิบัติงานของกลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนซึ่งทำหน้าที่เป็นหัวหน้างานห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร 107 โรงเรียน จำนวน 107 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของครูบรรณารักษ์ ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบประเมินค่าเกี่ยวกับงานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนได้ปฏิบัติจริงและควรปฏิบัติ ส่วนตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบประเมินค่าเกี่ยวกับปัญหาของกลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนและคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่มีต่อกลุ่มครูบรรณารักษ์

การวิเคราะห์ข้อมูล ในตอนที่ 1 สถานภาพของครูบรรณารักษ์วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ตอนที่ 2 งานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์

ห้องสมุดโรงเรียนได้ปฏิบัติจริงและควรปฏิบัติ นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในตอนที่ 3 ปัญหาของกลุ่มครูบรรณารักษ์ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามนั้นได้รวบรวมนำเสนอในรูปความเรียงและ เสนอความถี่ของแต่ละคำตอบไว้ด้วย

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของครูบรรณารักษ์ (ตารางที่ 1-5) ครูบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ (62.79%) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ห้องสมุดโรงเรียนจำนวน 40 แห่ง (46.51%) มีครูบรรณารักษ์ทำงานในห้องสมุดเพียง 2 คน และห้องสมุดโรงเรียนจำนวน 65 แห่ง (75.59%) ไม่มีเจ้าหน้าที่ห้องสมุด
2. งานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนปฏิบัติจริง (ตารางที่ 6-14) จากการศึกษาการปฏิบัติงานของกลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน (ตารางที่ 14) พบว่างานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนได้ปฏิบัติจริงได้แก่ งานด้านห้องสมุด งานด้านวิชาการ และงานด้านการสอน มีค่าเฉลี่ยโดยส่วนรวมของงานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนได้ปฏิบัติจริงทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.55$) แต่เมื่อแยกพิจารณาการปฏิบัติงานแต่ละด้านแล้วพบว่า งานด้านวิชาการ ($\bar{X} = 2.71$) และงานด้านห้องสมุด ($\bar{X} = 2.62$) เป็นงานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ปฏิบัติงานด้านการสอนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.33$)
  - 2.1 งานด้านห้องสมุด (ตารางที่ 11) เป็นงานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.62$) แต่เมื่อแยกพิจารณาออกเป็นงานแต่ละประเภทแล้วพบว่า กลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนได้ปฏิบัติงานบริหารห้องสมุด ($\bar{X} = 3.09$) และงานเทคนิค ($\bar{X} = 2.63$) อยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ปฏิบัติงานบริการ ($\bar{X} = 2.57$) งานกิจกรรม ($\bar{X} = 2.56$) และงานประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 2.26$) อยู่ในระดับน้อย

2.1.1 งานบริหารห้องสมุด (ตารางที่ 6) งานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ปฏิบัติจริงในระดับมากคือ จัดทำแบบฟอร์มเก็บสถิติต่าง ๆ ของห้องสมุด ($\bar{X} = 3.77$) งานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ปฏิบัติในระดับปานกลาง ได้แก่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ด้านงานบริหาร ($\bar{X} = 3.40$) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานห้องสมุด ($\bar{X} = 3.35$) กำหนดแนวทางในการคัดเลือกนักเรียนช่วยงานห้องสมุด ($\bar{X} = 3.21$) จัดอบรมนักเรียนช่วยงานห้องสมุด ($\bar{X} = 3.07$) กำหนดรูปแบบการเสนอโครงการห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นแนวเดียวกัน ($\bar{X} = 3.00$) และจัดทำคู่มือนักเรียนช่วยงานห้องสมุด ($\bar{X} = 2.75$)

2.1.2 งานเทคนิค (ตารางที่ 7) งานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ปฏิบัติจริงในระดับปานกลาง ได้แก่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ด้านงานเทคนิค ($\bar{X} = 3.11$) เสนอรายชื่อหนังสือที่ควรจัดซื้อ ($\bar{X} = 2.98$) กำหนดแนวทางในการจัดซื้อหนังสือสำหรับห้องสมุดโรงเรียน ($\bar{X} = 2.85$) ฝึกซ่อมหนังสือ ($\bar{X} = 2.85$) และดูงานซ่อมหนังสือ ($\bar{X} = 2.64$)

2.1.3 งานบริการ (ตารางที่ 8) งานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ปฏิบัติจริงในระดับปานกลาง ได้แก่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ด้านงานบริการ ($\bar{X} = 3.28$) จัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุดสำหรับนักเรียน ($\bar{X} = 3.28$) จัดทำบรรณานุกรมประกอบการค้นคว้ารายวิชาต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.09$) จัดทำตรรขน์วารสาร ($\bar{X} = 2.90$) จัดทำชุดช่วยการเรียนรู้ การสอน ($\bar{X} = 2.84$) รวบรวมรายชื่อหนังสือที่ชนะการประกวด ($\bar{X} = 2.77$) รวบรวมเรื่องนำรัฐจากห้องสมุด ($\bar{X} = 2.60$) และจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุดสำหรับครู ($\bar{X} = 2.60$)

2.1.4 งานกิจกรรม (ตารางที่ 9) งานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ปฏิบัติจริงในระดับปานกลาง ได้แก่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ด้านงานกิจกรรม ($\bar{X} = 3.28$) และจัดทำนิทรรศการสำเร็จรูป ($\bar{X} = 2.71$)

2.1.5 งานประชาสัมพันธ์ (ตารางที่ 10) งานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ปฏิบัติจริงในระดับปานกลางมีอยู่เพียง 1 งาน คือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ด้านงานประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 2.76$)

2.2 งานด้านวิชาการ (ตารางที่ 12) งานด้านวิชาการที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ปฏิบัติจริงในระดับปานกลาง ได้แก่ ศึกษาและดูงานห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน ($\bar{X} = 3.42$) และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ด้านงานวิชาการ ($\bar{X} = 2.98$)

2.3 งานด้านการสอน (ตารางที่ 13) งานด้านการสอนที่กลุ่มครู
บรรณารักษ์ปฏิบัติจริงในระดับปานกลาง คือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์
ด้านการสอน ($\bar{X} = 2.64$)

3. งานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนควรปฏิบัติ

จากการศึกษาการปฏิบัติงานของกลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน
ในเรื่องงานที่ควรปฏิบัติ (ตารางที่ 14) พบว่างานด้านห้องสมุด ($\bar{X} = 3.84$) งาน
ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 3.98$) และงานด้านการสอน ($\bar{X} = 3.87$) เป็นงานที่ครู-
บรรณารักษ์เห็นว่ากลุ่มครูบรรณารักษ์ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน และมีค่าเฉลี่ย
โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมากด้วย ($\bar{X} = 3.89$)

3.1 งานด้านห้องสมุด (ตารางที่ 11) เป็นงานที่ครูบรรณารักษ์เห็นว่า
กลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนควรปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกงานคือ งานบริหาร
($\bar{X} = 4.05$) งานกิจกรรม ($\bar{X} = 3.90$) งานบริการ ($\bar{X} = 3.82$) งานเทคนิค
($\bar{X} = 3.76$) และงานประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.70$)

3.1.1 งานบริหาร (ตารางที่ 6) งานบริหารที่ครูบรรณารักษ์เห็นว่า
กลุ่มครูบรรณารักษ์ควรปฏิบัติในระดับมาก ได้แก่ จัดทำแบบฟอร์มเก็บสถิติต่าง ๆ ของห้องสมุด
($\bar{X} = 4.30$) แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ด้านงานบริหารห้องสมุด ($\bar{X} = 4.25$)
เชิญผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มมาร่วมประชุมกับครูบรรณารักษ์ในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ห้องสมุด ($\bar{X} = 4.22$) กำหนดรูปแบบการเสนอโครงการของห้องสมุดโรงเรียนให้เป็น
แนวเดียวกัน ($\bar{X} = 4.11$) จัดทำหัวข้อย่อยงานประจำปี ($\bar{X} = 4.08$) ฯลฯ

3.1.2 งานเทคนิค (ตารางที่ 7) งานเทคนิคที่ครูบรรณารักษ์
เห็นว่ากลุ่มครูบรรณารักษ์ควรปฏิบัติในระดับมาก ได้แก่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์
ด้านงานเทคนิค ($\bar{X} = 4.09$) เสนอรายชื่อหนังสือที่ควรจัดซื้อ ($\bar{X} = 3.95$) กำหนดแนวทาง
ในการจัดซื้อหนังสือสำหรับห้องสมุดโรงเรียน ($\bar{X} = 3.86$) รวบรวมรายชื่อหน่วยงานที่จัดเป็น
แหล่งวัสดุได้เปล่า ($\bar{X} = 3.84$) ฝึกซ่อมหนังสือ ($\bar{X} = 3.79$) และรวบรวมรายชื่อวารสาร
ที่ห้องสมุดโรงเรียนในกลุ่มมาได้รับอภิบาล ($\bar{X} = 3.71$)

3.1.3 งานบริการ (ตารางที่ 8) งานบริการที่ครูบรรณารักษ์

เห็นว่ากลุ่มครูบรรณารักษ์ควรปฏิบัติในระดับมาก ได้แก่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและ
 ประสิทธิภาพด้านงานบริการ ($\bar{X} = 4.15$) จัดทำชุดช่วยการเรียนรู้การสอน ($\bar{X} = 4.11$)
 รวบรวมเรื่องนำรู้จากห้องสมุด ($\bar{X} = 4.04$) จัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุดสำหรับนักเรียน
 ($\bar{X} = 4.04$) จัดทำครรชนีวารสาร ($\bar{X} = 3.92$) จัดทำบรรณานุกรมประกอบการค้นคว้า
 รายวิชาต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.88$) ฯลฯ

3.1.4 งานกิจกรรม (ตารางที่ 9) งานกิจกรรมที่ครูบรรณารักษ์

เห็นว่ากลุ่มครูบรรณารักษ์ควรปฏิบัติในระดับมาก ได้แก่ จัดทำนิทรรศการสำเร็จรูป ($\bar{X} = 4.06$)
 แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสพการณ์ด้านงานกิจกรรม ($\bar{X} = 4.03$) ผลิตเอกสารสาร
 การจัดกิจกรรมในสัปดาห์ห้องสมุด ($\bar{X} = 3.97$) จัดทำปัญหาจากหนังสือเพื่อไว้จัดกิจกรรม
 ($\bar{X} = 3.86$) จัดนิทรรศการร่วมกันในบางโอกาส ($\bar{X} = 3.83$)

3.1.5 งานประชาสัมพันธ์ (ตารางที่ 10) งานประชาสัมพันธ์ที่

ครูบรรณารักษ์เห็นว่ากลุ่มครูบรรณารักษ์ควรปฏิบัติในระดับมาก ได้แก่ ผลิตเอกสารเผยแพร่
 ความรู้แก่ผู้ใช้ห้องสมุด ($\bar{X} = 3.96$) แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสพการณ์
 ด้านงานประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.90$) และเขียนบทความเกี่ยวกับห้องสมุดโรงเรียนเพื่อ
 เผยแพร่ ($\bar{X} = 3.87$)

3.2 งานด้านวิชาการ (ตารางที่ 12) งานด้านวิชาการที่ครูบรรณารักษ์

เห็นว่ากลุ่มครูบรรณารักษ์ควรปฏิบัติในระดับมาก ได้แก่ ศึกษาและดูงานห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน
 ($\bar{X} = 4.21$) แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสพการณ์ด้านงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.10$)
 จัดอบรมระยะสั้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่ครูบรรณารักษ์ ($\bar{X} = 3.93$) เขียนวิทยากรบรรยาย
 ($\bar{X} = 3.87$) และจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความรู้แก่ครูบรรณารักษ์ ($\bar{X} = 3.81$)

3.3 งานด้านการสอน (ตารางที่ 13) งานด้านการสอนที่ครูบรรณารักษ์

เห็นว่ากลุ่มครูบรรณารักษ์ควรปฏิบัติในระดับมาก ได้แก่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสพ-
 การณ์ด้านการสอน ($\bar{X} = 3.98$) จัดทำเอกสารประกอบการสอนกิจกรรมห้องสมุดและ
 วิชา ท.081 ($\bar{X} = 3.85$) จัดทำบทเรียนสำเร็จรูป วิชา ท.081 ($\bar{X} = 3.84$) และ
 ผลิตสไลด์พร้อมคำบรรยายเพื่อนำมาใช้ห้องสมุด ($\bar{X} = 3.84$)

4. ปัญหาของกลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

(ตารางที่ 15) ครูบรรณาธิการเห็นว่ากลุ่มครูบรรณาธิการห้องสมุดโรงเรียนมีปัญหาในการดำเนินงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$) ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกข้อ คือ ศึกษานิเทศก์เป็นผู้เสนองานให้กลุ่มปฏิบัติแทนที่จะเป็นที่ปรึกษาของกลุ่ม ($\bar{X} = 3.05$)

4.2 ปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียน (ตารางที่ 16) ครูบรรณาธิการเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนเป็นปัญหาต่อการปฏิบัติงานของกลุ่มครูบรรณาธิการห้องสมุดโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีเพียง 1 ข้อที่เป็นปัญหาต่อการปฏิบัติงานของกลุ่มครูบรรณาธิการในระดับปานกลางคือการพิจารณาความคิดความชอบของครูบรรณาธิการโดยดูจากผลการปฏิบัติงานของกลุ่มครูบรรณาธิการ ($\bar{X} = 2.76$)

4.3 ปัญหาของครูบรรณาธิการ (ตารางที่ 17) ครูบรรณาธิการเห็นว่าครูบรรณาธิการห้องสมุดโรงเรียนประสบปัญหาในการปฏิบัติงานให้แก่กลุ่มครูบรรณาธิการห้องสมุดโรงเรียนโดยส่วนรวม ($\bar{X} = 3.29$) อยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ครูบรรณาธิการประสบปัญหาในการปฏิบัติงานให้แก่กลุ่มครูบรรณาธิการในระดับมาก 3 ข้อ คือ ครูบรรณาธิการส่วนใหญ่มีงานประจำที่โรงเรียนมาก ($\bar{X} = 3.79$) สมาชิกมีโอกาสนำประโยชน์จากผลงานที่กลุ่มได้จัดทำขึ้นน้อยไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป ($\bar{X} = 3.64$) และงานที่กลุ่มมอบหมายให้ทำเป็นการเพิ่มภาระแก่ครูบรรณาธิการและทำให้เสียเวลาการทำงาน ($\bar{X} = 3.62$)

อภิปรายผล

1. งานที่กลุ่มครูบรรณาธิการห้องสมุดโรงเรียนได้ปฏิบัติจริง

1.1 ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า งานที่กลุ่มครูบรรณาธิการปฏิบัติจริงจะครอบคลุมทั้งงานห้องสมุด งานสอน และงานวิชาการ ถ้าเป็นงานด้านห้องสมุดจะรวมงานบริหาร งานเทคนิค งานบริการ งานกิจกรรม และงานประชาสัมพันธ์ห้องสมุด งานที่กลุ่มครูบรรณาธิการปฏิบัติจริงและอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกันในงานทุกด้านคือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ของงานที่กลุ่มครูบรรณาธิการปฏิบัติ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มครูบรรณาธิการมีการประชุมกันอยู่เป็นประจำอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง การประชุมนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ครูบรรณาธิการมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในงานด้านต่าง ๆ กันอย่างสม่ำเสมอตลอดมา

1.2 งานจัดทำแบบฟอร์มเก็บสถิติต่าง ๆ ของห้องสมุด เป็นงานหนึ่งของ การบริหารงานห้องสมุด และเป็นงานเดียวจากงานทั้งหมดที่กลุ่มครูบรรณารักษ์มีการปฏิบัติ จริงอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยจึงแสดงให้เห็นว่า การจัดทำแบบฟอร์มเก็บสถิติต่าง ๆ ของห้องสมุด เป็นงานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์เห็นว่า เป็นงานที่ เป็นประโยชน์โดยส่วนรวม ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนและทุกกลุ่มได้ใช้ประโยชน์จากแบบฟอร์มเก็บสถิติต่าง ๆ ของห้องสมุด อีกทั้งกลุ่มครูบรรณารักษ์ได้ร่วมกันวางรูปแบบให้ เป็นมาตรฐานเดียวกันและ ได้ใช้อย่างทั่วถึงกัน กลุ่มครูบรรณารักษ์จึงปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในระดับมาก

1.3 จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า งานบางอย่างที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ ห้องสมุดโรงเรียนปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง เช่น จัดทำบรรณานุกรมประกอบการศึกษา ค้นคว้ารายวิชาต่าง ๆ จัดทำครรชนีวารสาร จัดทำชุดช่วยการเรียนการสอน เป็นงาน ที่มีลักษณะที่พิเศษ กล่าวคือกลุ่มครูบรรณารักษ์ไม่สามารถจัดทำกันเองได้ตามลำพังต้องมีการ ร่วมมือกันทั้งภายในกลุ่มเดียวกันและหลาย ๆ กลุ่มร่วมมือกันงานจึงจะสมบูรณ์และสามารถนำ ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ กลุ่มครูบรรณารักษ์จึงปฏิบัติงานเหล่านี้อยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ผลจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า งานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยนั้น อาจมีสาเหตุหลายประการแตกต่างกันตามลักษณะของงาน เช่น จัดอบรมระยะสั้น เชิญวิทยากรบรรยาย เป็นงานที่ต้องใช้งบประมาณมาก แต่กลุ่มครู บรรณารักษ์มีงบประมาณจำกัด ในบางครั้งครูบรรณารักษ์ต้องช่วยกันออกค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินการเอง หากงบประมาณไม่เพียงพอ (สุภัญญา ศรีสืบสาย, สัมภาษณ์) ส่วนการ ให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดและให้ยืมวัสดุทัศนวัสดุไปอัดสำเนา นั้น มีปัญหาในเรื่องการ ควบคุมดูแลวัสดุตามระเบียบของทางราชการ ประกอบกับการคมนาคมติดต่อรหว่างกัน ไม่สะดวก จึงทำให้มีการปฏิบัติงานดังกล่าวในระดับน้อย นอกจากนี้งานการเขียนบทความ เกี่ยวกับห้องสมุดโรงเรียน เพื่อเผยแพร่ นั้น เป็นงานที่ต้องอาศัยความสามารถ ความอดสาหัส และขึ้นอยู่กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล ดังนั้นกลุ่มครูบรรณารักษ์จึง ปฏิบัติงานการเขียนบทความ เกี่ยวกับห้องสมุดและงานดังกล่าวข้างต้นได้เพียงระดับน้อย เท่านั้น

1.5 การวิจัยครั้งนี้ตั้งสมมติฐานข้อที่ 1 ไว้ว่า "กลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนปฏิบัติงานเทคนิคของห้องสมุดอยู่ในระดับมาก" แต่ผลการวิจัยปรากฏว่ากลุ่มครูบรรณารักษ์ปฏิบัติงานเทคนิคอยู่ในระดับปานกลาง ดังปรากฏผลการวิจัยจากคำถามเป็นรายข้อในงานเทคนิคซึ่งมีอยู่ 9 ข้อ พบว่ามีการปฏิบัติจริงระดับปานกลาง 5 ข้อ และปฏิบัติจริงระดับน้อย 4 ข้อ ผลการวิจัยจึงปฏิเสธสมมติฐาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่างานเทคนิคเป็นงานที่ต้องอาศัยเวลาและความร่วมมือจากสมาชิกในกลุ่ม จึงจะอำนวยความสะดวกให้ได้อย่างเต็มที่ เช่น รวบรวมรายชื่อวารสารที่ได้รับอภิสิทธิ์ทางการ รวบรวมรายชื่อหน่วยงานที่จัดเป็นแหล่งวัสดุได้เปล่า และการกำหนดแนวทางในการจัดซื้อหนังสือสำหรับห้องสมุดโรงเรียนอีกทั้งงานเทคนิคบางอย่าง เช่น การจัดหมู่หนังสือและทำบัตรรายการให้แก่ห้องสมุดโรงเรียนในกลุ่ม เป็นงานที่ต้องใช้หนังสือคู่มือสำหรับการจัดหมู่หนังสือและทำบัตรรายการ แต่ห้องสมุดโรงเรียนที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ไปช่วยเหลือนั้นมักจะมีคู่มือไม่เพียงพอ ประกอบกับเป็นงานที่ละเอียดต้องใช้เวลาในการจัดทำมาก ส่วนงานจัดทำกฤตภาคและจัดเก็บจุลสารให้แก่ห้องสมุดโรงเรียนในกลุ่มนั้น ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการถ่ายเอกสารสูงและความคงทนน้อย (จุฑามาศ สุวรรณโครธ, สัมภาษณ์) จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่มีครูบรรณารักษ์เพียง 1-2 คน และไม่มีเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเลย 75.59% อีกทั้งครูบรรณารักษ์มีงานประจำที่โรงเรียนมาก จึงเป็นผลให้ครูบรรณารักษ์ปฏิบัติงานของกลุ่มโดยเฉพาะงานเทคนิคได้ในระดับปานกลางเท่านั้น ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้ในงานวิจัยเรื่องนี้

1.6 จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนปฏิบัติงานด้านการสอนอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูบรรณารักษ์ไม่ได้ทำหน้าที่สอนวิชาเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดทุกคน จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าครูบรรณารักษ์ที่ไม่ได้ทำหน้าที่สอน ปฏิบัติงานห้องสมุดเพียงอย่างเดียวมีจำนวน 20 คน 23.26% (ตารางที่ 2) ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดและครูบรรณารักษ์ทำหน้าที่สอนแต่ไม่ได้สอนวิชาเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดมีจำนวน 21 คน 31.80% (ตารางที่ 3) ของครูบรรณารักษ์ที่ทำหน้าที่สอน จึงเป็นผลให้กลุ่มครูบรรณารักษ์ปฏิบัติงานด้านการสอนอยู่ในระดับน้อย งานด้านการสอนที่กลุ่ม

ครอบรณารักษ์ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การจัดทำบทเรียนสำเร็จรูปวิชา ท.๐๘๑ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ
 การจัดทำบทเรียนสำเร็จรูปนั้นผู้จัดทำจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เรื่องการเขียนบทเรียน
 สำเร็จรูป (บุษยา เชื้อเคนทร์ ๒๕๒๘ : ๓๑) ซึ่งจะต้องได้รับการฝึกอบรมในเรื่องการจัดทำ
 บทเรียนสำเร็จรูปอย่างเพียงพอ และเมื่อจัดทำขึ้นมาแล้วยังต้องนำไปทดลอง และนำมา
 แก้ไข จนเป็นที่พอใจแล้ว จึงจะนำไปใช้ได้ ซึ่งเป็นงานที่ต้องใช้เวลาอย่างมาก แต่กลุ่มครู-
 ครอบรณารักษ์ไม่ได้มีการจัดอบรมเรื่องนี้แต่อย่างใด ดังนั้นสมาชิกของกลุ่มครอบรณารักษ์ จึงไม่
 ค่อยจะให้ความร่วมมือในการจัดทำ ประกอบกับกลุ่มครอบรณารักษ์อาจไม่จำเป็นต้อง
 ผลิตวัสดุประกอบการสอนเอง แต่สามารถยืมผลงานของกลุ่มครอบรณารักษ์กลุ่มอื่นไปใช้
 ประโยชน์ได้ (ชูศรี มณีดิษฐ์, สัมภาษณ์) จึงมีภาวะปฏิบัติงานด้านนี้กันในระดับน้อย

2. งานที่กลุ่มครอบรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนควรปฏิบัติ

2.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า กลุ่มครอบรณารักษ์ควาปฏิบัติงานเกือบ
 ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะงานจัดทำแบบฟอร์มเก็บสถิติต่าง ๆ ของห้องสมุด
 เป็นงานที่กลุ่มครอบรณารักษ์เห็นว่าควรปฏิบัติในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อีกทั้งใน
 การปฏิบัติงานจริงของกลุ่มครอบรณารักษ์พบว่าปฏิบัติงานเมื่ออยู่ในระดับมากด้วย ทั้งนี้อาจ
 เป็นเพราะครอบรณารักษ์เห็นว่า เป็นงานที่มีประโยชน์มากและนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน
 ที่ครอบรณารักษ์ต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ใช้ประกอบการทำรายงานของห้องสมุด เสนอต่อ
 ผู้บังคับบัญชา จึงมีความต้องการอยู่ในระดับมาก สำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและ
 ประสพการณ์ ซึ่งมีการปฏิบัติจริงในทุก ๆ ด้านอยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มครอบรณารักษ์
 ก็เห็นว่าควรปฏิบัติ ในระดับมากทุกงานเช่นกัน นอกจากนี้กลุ่มครอบรณารักษ์เห็นว่างาน
 ขางงาน เช่น ให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ให้ยืมวัสดุทัศนวัสดุไปอัครสำเนา ควรปฏิบัติ
 อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ทั้งนี้เพราะงานดังกล่าวมีลักษณะการดำเนินงานที่อู่ประสม
 กับปัญหาความยุ่งยากมาก เกินกว่าสิ่งที่ครอบรณารักษ์จะจัดทำได้ หรือหากจัดทำก็จะได้ผลงาน
 ที่คุณภาพไม่ดีพอ เช่น การให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด มักจะประสบปัญหาผู้บริหารไม่สนับสนุน
 มีปัญหาในการยืม-คืน ไม่สะดวกในการติดต่อระหว่างกัน สำหรับการให้ยืมวัสดุทัศนวัสดุ

ไปัดสำเนาที่เช่นกันมีปัญหาในเรื่องลิขสิทธิ์ วัสดุมีราคาแพงชำรุดเสียหายได้ง่ายและไม่สะดวก
ในการยืม-คืน กลุ่มครูบรรณารักษ์จึงเห็นว่าควรปฏิบัติงานนี้อยู่ในระดับปานกลางก็เพียงพอ

2.2 จากสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้คือ "งานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์
ควรปฏิบัติในระดับมากคือ งานบริการของห้องสมุด" ปรากฏว่าผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้อง
กับสมมุติฐานที่กำหนดไว้ กล่าวคือครูบรรณารักษ์ส่วนใหญ่เห็นว่าควรปฏิบัติงานบริการอยู่ใน
ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูบรรณารักษ์ระหนักถึงความสำคัญของงานบริการซึ่งถือเป็น
หัวใจของงานห้องสมุด เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการห้องสมุดโดยตรงและมีส่วน
สำคัญช่วยให้การเรียนการสอนดีขึ้น (สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์ 2521 : 56) กลุ่มครู-
บรรณารักษ์จึงควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อเปรียบเทียบกับงานอื่นแล้วพบว่า
งานบริหาร งานวิชาการและงานกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่างานบริการ ทั้งนี้
เป็นเพราะงานบริหารเป็นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้งานห้องสมุดดำเนินไปได้อย่างมีระบบ
และงานบริหารที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ปฏิบัติก็ล้วนแต่เป็นงานที่มีความสำคัญและจำเป็นที่ห้องสมุด
โรงเรียนจะต้องนำไปใช้ประโยชน์หรือได้รับประโยชน์จากงานนั้น สำหรับงานวิชาการนั้น
ส่งเสริมความรู้ทางวิชาชีพและวิชาการ เป็นงานที่ครูบรรณารักษ์ต้องการในระดับมาก เพราะ
เป็นงานที่ช่วยให้ครูบรรณารักษ์ได้พัฒนาความรู้ ความสามารถให้แก่ตนเอง และนำไปใช้
พัฒนางานห้องสมุดโรงเรียนได้ งานกิจกรรมก็เช่นกันเป็นงานที่ส่งเสริมให้มีการใช้ห้องสมุด
เผยแพร่ความรู้โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นสื่อ งานกิจกรรมที่กลุ่มปฏิบัติเป็นที่ต้องการของ
ครูบรรณารักษ์มาก เพราะลำพังครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนแห่งเดียวไม่สามารถจะ
ปฏิบัติได้มากเท่ากับที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ปฏิบัติ ซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระของครูบรรณารักษ์
ได้มาก ดังนั้นครูบรรณารักษ์จึงเห็นว่าควรปฏิบัติงานนี้ในระดับมากและสูงกว่างานบริการ

2.3 จากผลการวิจัยพบว่างานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับน้อย
แต่ครูบรรณารักษ์เห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ การเชยวิทยากรมาบรรยาย

จัดอบรมระยะสั้น เพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่ครูบรรณารักษ์ เชิญผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มมา
ร่วมประชุมกับครูบรรณารักษ์ เขียนบทความเกี่ยวกับห้องสมุดโรงเรียนเพื่อเผยแพร่
และการจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการแก่ครูบรรณารักษ์ ทั้งนี้เพราะงาน
ดังกล่าวเป็นงานที่ตรงกับความต้องการของครูบรรณารักษ์ โดยเฉพาะการเพิ่มพูนความรู้
ด้วยการเชิญวิทยากรมาบรรยาย จัดอบรมระยะสั้น และจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความรู้ทาง
วิชาการแก่ครูบรรณารักษ์ เป็นงานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ได้รับประโยชน์โดยตรง ส่งเสริม
ให้ครูบรรณารักษ์ได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ก้าวทันโลกตลอดเวลา ไม่ล่าช้าใน
งานอาชีพ อีกทั้งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียน
ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ปัญหา ของกลุ่มครูบรรณารักษ์

จากผลการวิจัยพบว่าปัญหาของกลุ่มครูบรรณารักษ์นั้นเกิดจาก 3 สาเหตุคือ
จากครูบรรณารักษ์ จากศึกษานิเทศก์และจากผู้บริหารโรงเรียน

3.1 สาเหตุจากครูบรรณารักษ์ จากผลการวิจัยพบว่าครูบรรณารักษ์มี

งานประจำที่โรงเรียนมากและ เป็นปัญหาที่ครูบรรณารักษ์ประสบมากเป็นอันดับหนึ่ง เมื่อ
เปรียบเทียบกับปัญหาทั้งหมด ผลการวิจัยตรงตามสมมุติฐานข้อที่ 3 ที่กำหนดไว้ว่า
"ครูบรรณารักษ์มีงานประจำที่โรงเรียนมากเป็นปัญหาสำคัญในการปฏิบัติงานของกลุ่มครูบรรณารักษ์"
ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรในห้องสมุดมีน้อยและไม่เพียงพอกับงานที่ต้องทำ อีกทั้งสอดคล้องกับผล
การวิจัยในครั้งนี้ที่พบว่า ครูบรรณารักษ์จำนวนมาก (76.74%) ต้องรับผิดชอบงานหลายด้าน
ต้องทำงานอื่นนอกเหนือจากงานห้องสมุดด้วย งานที่ครูบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ต้องปฏิบัติควบคู่
ไปกับงานห้องสมุดคืองานสอน ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ มาลินี ศุภปรดี (2517 : 14)
ที่พบว่าครูบรรณารักษ์ในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ 88.70 ต้องสอนด้วย

งานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์มอบหมายให้จัดทำ จึงเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ครูบรรณารักษ์ ทำให้เสียเวลาในการทำงานประจำและสมาชิกมีโอกาสใช้ประโยชน์จากผลงานที่จัดทำ มีน้อยไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป งานที่จัดทำไม่ตรงกับความต้องการของครูบรรณารักษ์ อีกทั้งโอกาสที่จะนำไปใช้มีน้อย ความร่วมมือในการทำงานของครูบรรณารักษ์จึงมีไม่มาก เท่าที่ควร เป็นผลให้ครูบรรณารักษ์ส่งงานล่าช้าไม่ตรงตามกำหนดเวลา สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สุวิทย์ บุลคำ (2529 : ฉ) ชนิษฐา เทนดี (2529 : จ) และ อุไร ชูดีเนตร (2523 : 125-131) ที่พบว่าบุคลากรของโรงเรียนมีงานประจำที่ โรงเรียนมาก บุคลากรจึงให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของกลุ่มน้อย ส่วนความรู้ ทางวิชาชีพบรรณารักษะนั้น ไม่เป็นปัญหาต่อกลุ่มครูบรรณารักษ์ ทั้งนี้เพราะจากผลการวิจัย ในครั้งนี้พบว่าครูบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ (62.79%) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์ จึงมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติงานให้กับกลุ่มครูบรรณารักษ์ ได้เป็นอย่างดี

3.2 สาเหตุจากศึกษานิเทศก์ จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าปัญหาเกี่ยวกับการ ดำเนินงานของกลุ่มครูบรรณารักษ์ ที่เกิดจากศึกษานิเทศก์มีอยู่เพียง 1 ข้อ คือศึกษา- นิเทศก์เป็นผู้เสนองานให้แก่กลุ่มแทนที่จะ เป็นที่ปรึกษากลุ่ม. ซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกปัญหาที่ เกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มครูบรรณารักษ์ ทั้งนี้อาจ เป็น เพราะ ว่า ในระยะแรกที่กลุ่มครูบรรณารักษ์เริ่มจัดตั้ง ครูบรรณารักษ์ยังไม่มีประสบการณ์ในการจัดทำ โครงการร่วมกัน ดังนั้นศึกษานิเทศก์จึงเสนอแนะโครงการให้กลุ่มครูบรรณารักษ์เพื่อ เป็น แนวทางในการดำเนินงาน ทำให้ครูบรรณารักษ์ซึ่งมีงานประจำมากอยู่แล้วเห็นว่าศึกษานิเทศก์ เป็นผู้เสนองานให้แก่กลุ่มแทนที่จะ เป็นที่ปรึกษาของกลุ่มครูบรรณารักษ์

3.3 สาเหตุจากผู้บริหารโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียน ได้ให้ความร่วมมือกับกลุ่มครูบรรณารักษ์เป็นอย่างดี ปัญหาของกลุ่มครูบรรณารักษ์ที่เกิดจาก ผู้บริหารมีเพียงประการเดียวเท่านั้นคือ ผู้บริหารไม่ได้นำผลการปฏิบัติงานของครูบรรณารักษ์ ที่ปฏิบัติให้แก่กลุ่มครูบรรณารักษ์ไปประกอบการพิจารณาความคิดเห็นความชอบ อันจะก่อให้เกิด กำลังใจในการทำงานให้แก่ครูบรรณารักษ์ที่จะทำงานให้แก่กลุ่มครูบรรณารักษ์ ทั้งนี้อาจ

เนื่องมาจากผู้บริหารไม่ได้รับทราบการปฏิบัติงานของกลุ่มครูบรรณารักษ์อย่างเพียงพอ และไม่มีระเบียบให้พิจารณาผลการปฏิบัติงานให้กลุ่มโรงเรียนหรือกลุ่มครูบรรณารักษ์ในการพิจารณาความดีความชอบ

4. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่ากลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านห้องสมุด งานด้านวิชาการ และงานด้านการสอนอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ในขณะที่กลุ่มครูบรรณารักษ์เห็นว่าควรปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ดังกล่าวอยู่ในระดับมากนั้น ส่วนหนึ่งน่าจะเกิดผลมาจากการที่ห้องสมุดโรงเรียนยังประสบปัญหาเรื่องบุคลากรห้องสมุดไม่เพียงพอ ข้อมูลเกี่ยวกับห้องสมุดโรงเรียนที่ปรากฏในงานวิจัยเรื่องนี้พบว่าห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่มีครูบรรณารักษ์เพียง 1-2 คน มีห้องสมุดโรงเรียนส่วนน้อยเท่านั้นที่มีครูบรรณารักษ์มากกว่านั้น และห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่ 75.59% ไม่มีเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเลย ย่อมแสดงว่าห้องสมุดโรงเรียนยังมีบุคลากรทั้งระดับวิชาชีพและระดับเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ ทำให้การปฏิบัติงานของกลุ่มครูบรรณารักษ์อยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง กลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนจึงเห็นว่าควรปฏิบัติงานทุกด้านของกลุ่มครูบรรณารักษ์อยู่ในระดับมาก เพื่อครูบรรณารักษ์จะได้รับความรู้และประสบการณ์ อันจะก่อให้เกิดแนวความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา ตลอดจนได้นำผลงานของกลุ่มครูบรรณารักษ์มาใช้ประโยชน์เป็นการร่วมมือกันเพื่อประหยัดเวลา งบประมาณและได้ผลงานร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

สำหรับกรมสามัญศึกษา

1. ควรพิจารณาจัดกลุ่มโรงเรียนให้เหมาะสม เพื่อให้งานของกลุ่มครูบรรณารักษ์ได้ดำเนินไปอย่างคั่งเนื่อง
2. ควรดำเนินการให้โรงเรียนมีการพิจารณาผลการปฏิบัติงานให้แก่กลุ่มโรงเรียนประกอบการพิจารณาความดีความชอบของครูในโรงเรียน

สำหรับผู้บริหารโรงเรียน

1. ควรพิจารณาให้ครูบรรณารักษ์รับผิดชอบเฉพาะงานด้านห้องสมุด ไม่ควรมอบหมายงานอื่นให้มากเกินไป ควรให้ครูในหมวดวิชาอื่นมาช่วยงานของห้องสมุดและลดชั่วโมงสอนครูบรรณารักษ์ให้น้อยลง เพื่อจะได้ทำงานห้องสมุดให้บรรลุวัตถุประสงค์
2. ควรให้ความสำคัญแก่กลุ่มครูบรรณารักษ์ โดยเข้าร่วมประชุมกับกลุ่มครูบรรณารักษ์ทุกครั้งที่รับเชิญ ให้ข้อคิดเห็นหรือนโยบายในการปฏิบัติงาน ติดตามการปฏิบัติงานของกลุ่มครูบรรณารักษ์อย่างสม่ำเสมอและให้การสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ
3. คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนควรพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่รับผิดชอบด้านงานห้องสมุดอย่างน้อย 1 คน
4. ควรดำเนินการเพื่อขออัตรากำลังระดับเจ้าหน้าที่ช่วยงานห้องสมุดคือกรมสามัญศึกษา เพื่อที่ครูบรรณารักษ์จะได้ทำงานระดับนโยบายที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถทางบรรณารักษศาสตร์ได้อย่างเต็มที่
5. ควรเสนอให้กรมสามัญศึกษาพิจารณาออกระเบียบว่าด้วยการพิจารณาความดีความชอบของครูบรรณารักษ์ โดยพิจารณาผลการปฏิบัติงานให้กับกลุ่มโรงเรียนประกอบด้วย

สำหรับศึกษานิเทศก์

1. ศึกษานิเทศก์ควรทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของกลุ่มครูบรรณารักษ์คอยแนะนำให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้งานบรรลุจุดมุ่งหมาย
2. ควรจัดให้มีศูนย์ข้อมูล เกี่ยวกับการงานของกลุ่มครูบรรณารักษ์ทั้งหมดไว้ที่หน่วยศึกษานิเทศก์ เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าของกลุ่มครูบรรณารักษ์และผู้สนใจ
3. ควรหาวิธีช่วยเหลือสนับสนุนงานของกลุ่มครูบรรณารักษ์ โดยเสนอปัญหาและความต้องการของครูบรรณารักษ์ไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง
4. หน่วยศึกษานิเทศก์ควรเสนอให้ทางกรมสามัญศึกษาดำเนินการแก้ไขอุปสรรคที่ซ้ำรูด และเสนอขออัตรากำลังบุคลากรระดับเจ้าหน้าที่ เพื่อช่วยงานด้านกลุ่มครูบรรณารักษ์ซึ่งหน่วยศึกษานิเทศก์ขาดแคลนอยู่

5. การเสนอแนะโครงการหรืองานแก่กลุ่มครูบรรณารักษ์ ศึกษานิเทศก์
ควรจะต้องชี้แจงให้ครูบรรณารักษ์เข้าใจและเห็นประโยชน์ของงานที่เสนอแนะ

สำหรับครูบรรณารักษ์

1. ควรให้ความสำคัญกับกลุ่มครูบรรณารักษ์ โดยเข้าร่วมประชุมกับกลุ่ม
ครูบรรณารักษ์ทุกครั้งที่ได้รับเชิญ เพื่อประโยชน์แก่ตัวครูบรรณารักษ์เองและงานของ
ห้องสมุดโรงเรียน
2. ควรจัดแบ่งเวลาให้แก่งานของกลุ่มครูบรรณารักษ์บ้าง เพื่อให้งาน
ของกลุ่มครูบรรณารักษ์ประสบผลสำเร็จ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์
3. ควรช่วยกันเสนองานสำหรับจัดทำในโครงการของกลุ่มครูบรรณารักษ์
แต่ละปี เพื่อให้ได้งานตรงกับความต้องการของสมาชิกและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
อย่างแท้จริง
4. ควรรายงานการปฏิบัติงานของกลุ่มครูบรรณารักษ์เสนอต่อผู้บริหาร
โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

สำหรับกลุ่มครูบรรณารักษ์

1. ควรพิจารณาปฏิบัติงานที่ครูบรรณารักษ์มีความต้องการอยู่ในระดับมาก
และกลุ่มครูบรรณารักษ์ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากอยู่แล้วต่อไป
2. ควรปฏิบัติงานที่ครูบรรณารักษ์มีความต้องการอยู่ในระดับมากแต่กลุ่ม
ครูบรรณารักษ์ได้ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลางเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ ศึกษาและดูงาน
ห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน กำหนดรูปแบบการเสนอโครงการของห้องสมุดให้เป็นแนว
เดียวกัน จัดทำชุดช่วยการเรียนการสอน จัดทำนิทรรศการสำเร็จรูป รวบรวมเรื่อง
นำรู้จากห้องสมุด จัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุดสำหรับนักเรียน กำหนดแนวทางคัดเลือก
นักเรียนช่วยงานห้องสมุด ผลิตเอกสารเผยแพร่ความรู้แก่ผู้ใช้ห้องสมุด จัดทำดรรชนี
วารสาร จัดทำบรรณานุกรมประกอบการศึกษาค้นคว้ารายวิชาต่าง ๆ

3. ควรพิจารณาปฏิบัติงานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์มีการปฏิบัติจริงในระดับน้อย แต่ครูบรรณารักษ์มีความต้องการในระดับมากเพิ่มขึ้น เพื่อสนองความต้องการของ ครูบรรณารักษ์ งานดังกล่าวได้แก่ เชิญผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเข้าร่วมประชุมกับกลุ่ม ครูบรรณารักษ์ รวบรวมรายชื่อวารสารที่ได้รับกึ่งนันทนาการ รวบรวมและพิมพ์รายชื่อ ไลศทัศน์วัสดุของห้องสมุดโรงเรียนในกลุ่ม จัดทำหนังสือเกมส่งเสริมการอ่าน ผลิต เอกสารการจัดสัปดาห์ห้องสมุด กำหนดเกณฑ์ประเมินผลการจัดสัปดาห์ห้องสมุด เขียนบทความเกี่ยวกับห้องสมุดโรงเรียน เพื่อเผยแพร่ จัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความรู้ทาง วิชาการแก่ครูบรรณารักษ์ เชิญวิทยากรมาบรรยาย จัดอบรมระยะสั้น ฯลฯ

4. ควรพิจารณาปฏิบัติงานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์มีการปฏิบัติจริงในระดับน้อย และครูบรรณารักษ์เห็นว่าควรปฏิบัติเพียงระดับปานกลางให้เหมาะสมไม่ควรปฏิบัติให้มาก จนเกินความต้องการ ได้แก่ ส่งข่าวเกี่ยวกับห้องสมุดโรงเรียนไปประชาสัมพันธ์ ทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ให้ยืมระหว่างห้องสมุด จัดทำกฤตภาคและจัด เก็บจุลสาร ให้แก่ห้องสมุดโรงเรียนในกลุ่ม รวบรวมเพลงและคำขวัญเกี่ยวกับห้องสมุดไว้จัดกิจกรรม ดุงานซ่อมหนังสือ ให้ยืมไลศทัศน์วัสดุไปจัดสำเนา จัดหมู่หนังสือและทำบัตรรายการให้แก่ ห้องสมุดโรงเรียนในกลุ่ม จัดทำจดหมายข่าวของกลุ่มครูบรรณารักษ์

5. กลุ่มครูบรรณารักษ์ควรจัดเก็บเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับกลุ่ม ได้แก่ รายงานการประชุมโครงการ สรุปผลการปฏิบัติงานของกลุ่มและเอกสารอื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้องจัดส่งให้หน่วยศึกษานิเทศก์ เพื่อจัดไว้เป็นเอกสารสำหรับการศึกษาค้นคว้า ต่อไป

6. ควรจัดให้มีการวิจัยเกี่ยวกับงานที่กลุ่มครูบรรณารักษ์ปฏิบัติ

7. ควรดำเนินการให้มีความร่วมมือกันระหว่างกลุ่มครูบรรณารักษ์อย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

ควรจะได้มีการศึกษาถึงความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการปฏิบัติงานของ กลุ่มครูบรรณารักษ์